

Max Hengel, Mme Françoise Kemp, M. Marc Lies (par M. Laurent Mosar), Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Marc Spautz, Charel Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. André Bauler), Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par Mme Barbara Agostino) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Paulette Lenert (par M. Mars Di Bartolomeo) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

MM. François Bausch, Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement, Marc Goergen et Ben Polidori ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

12. 8291 – Projet de loi portant modification de :

1° la loi modifiée du 5 avril 1993 relative au secteur financier ;

2° la loi modifiée du 13 juillet 2005 relative aux institutions de retraite professionnelle sous forme de sepcav et assep ;

3° la loi modifiée du 10 novembre 2009 relative aux services de paiement ;

4° la loi modifiée du 17 décembre 2010 concernant les organismes de placement collectif ;

5° la loi modifiée du 12 juillet 2013 relative aux gestionnaires de fonds d'investissement alternatifs ;

6° la loi modifiée du 7 décembre 2015 sur le secteur des assurances ;

7° la loi modifiée du 18 décembre 2015 relative à la défaillance des établissements de crédit et de certaines entreprises d'investissement ;

8° la loi modifiée du 30 mai 2018 relative aux marchés d'instruments financiers ;

9° la loi modifiée du 16 juillet 2019 relative à l'opérationnalisation de règlements européens dans le domaine des services financiers,

en vue de la mise en œuvre du règlement (UE) 2022/2554 du Parlement européen et du Conseil du 14 décembre 2022 sur la résilience opérationnelle numérique du secteur financier et modifiant les règlements (CE) n° 1060/2009, (UE) n° 648/2012, (UE) n° 600/2014, (UE) n° 909/2014 et (UE) 2016/1011 et de la transposition de la directive (UE) 2022/2556 du Parlement européen et du Conseil du 14 décembre 2022 modifiant les directives 2009/65/CE, 2009/138/CE, 2011/61/UE, 2013/36/UE, 2014/59/UE, 2014/65/UE, (UE) 2015/2366 et (UE) 2016/2341 en ce qui concerne la résilience opérationnelle numérique du secteur financier

An da komme mer elo zum Projet de loi 8291 iwwert déi operationell digital Resilienz vum Finanzsektor.

D'Riedezäit ass och hei nom Basismodell festgeluecht. An et hu sech schonn ageschriwwen: den Här André Bauler, den Här Franz Fayot, den Här Fred Keup, d'Madam Sam Tanson, den Här Sven Clement an den Här David Wagner. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Laurent Mosar. Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission des Finances

M. Laurent Mosar (CSV), rapporteur | Jo, merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, Madamm an Här Minister, de Projet de loi 8291 ass en enorm wichtege Projet fir eis Finanzplaz. Leider ass en och äusserst technesch an net ëmmer ganz einfach nozevollzéien. Duerfir wäert ech mech och de Mëtteg a mengem mëndleche Rapport ganz kuerz halen. A fir all déi Leit, déi awer de Besoin verspieren, sech méi déif mat den Technicalities vum deem Projet ofzeginn, verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport.

Mat dësem Projet, Här President, setze mer dat sougenannt EU-Reglement „DORA“ – e flotten Numm – mat där begleetender EU-Direktiv ëm. DORA steet – an Dir hutt Iech dat bestëmmt alleguerte gefrot – fir „Digital Operational Resilience Act“. Hei geet et also ëm d'Harmoniséierung an d'Verstärke vum de Sécherheetsstandarde vum den Informations- a Kommunikatiounstechnologien am Finanzsektor.

Eis Finanzplaz ass – an ech mengen, dat ass gëschter oft genuch erëm ervirgestrach ginn – de Motor vum eiser Wirtschaft. A mir mussen alles drusetzen, fir derfir ze suergen, dass dës en adequat viru Cyber-attacke geschützt gëtt. Dëse Sektor gëtt dank ëmmer méi grousser Digitaliséierung méi performant, awer och méi ufälleg. An d'Cyberkriminalitéit mécht, esou wéi an der gesamter Gesellschaft, och keen Halt virum Finanzsektor. Duerfir ass DORA immens wichteg, fir iwwerall an der Europäescher Uniou déi nämmecht staark Standarden anzeféieren an dës och an engem Reegewierk zesummenzeféieren.

D'EU-Reglement ass tel quel applikabel a mir ginn eigentlech mat dësem Projet de loi eiser Finanzop-siicht déi néideg Kompetenzen a Befugnisser, dass si fir d'Anhale vum dësen neie Reegelen am Finanzsektor kënne suergen. D'Direktiv sëtze mir ëm, andeem mer duerch dëse Projet de loi eng Rei Gesetzer punktuell ëmänneren.

Zu den Avisen: De Staatsrot hat eng Opposition formelle, déi mir duerch en Amendement vum der Finanzkommissioun behuewen hunn.

D'Chambre de Commerce ass a groussen Zich averstane mam Projet de loi, fënnt awer, dass d'Sank-tioune fir d'Netanhale vum de Reegelen e weénege ze héich ugesat wiere mat engem maximale Montant vu fënnf Milliounen Euro. An der Finanzkommissioun hate mer doriwwer eng länger Diskussioun mam Finanzminister a mir sinn awer alleguerten zu der Konklusioun komm, dass et och wichteg ass, dass een e staarkt Signal sent, fir dass déi Reegelen, déi mir haut hei dann hoffentlech alleguerten unhuelen, och respektéiert ginn. An an änleche Gesetzestexte bei aneren Institutione sinn déi Amendementen och änlech héich.

Zur Prozedur: De Projet de loi ass de 4. August 2023 deponéiert ginn. D'Chambre de Commerce huet hiren éischten Avis den 23. Oktober 2023 ginn. De Staatsrot huet de 27. Februar 2024 säin Avis ginn. Ech gouf de 15. März zum Rapporteur ernannt. An d'Finanzkommissioun huet sech mam Text a mat den Aweise befaasst an huet och een Amendement parlamentaire ugeholl. De Staatsrot huet dësen Amendement dann an engem Avis complémentaires de 7. Mee positiv aviséiert. An d'Chambre de Commerce huet hiren Avis complémentaires den 21. Mee publizéiert.

A mäi Rapport gouf de 4. Juni an der Finanzkommissioun ugeholl.

Mat dësem Projet wäerte mer e wichtege Meilesteen am Kampf géint d'Cyberkriminalitéit am Finanzsektor goen. An duerfir wär ech och ganz frou, wann dëse Projet mat ganz ville Stëmmen aus dësem Haus kéint ugeholl ginn.

Discussion générale

Här President, erlaabt mer dann, elo ganz kuerz d'Kap vum Rapporter auszedoen an d'Kap vum Sprächer vu menger Fraktioun ganz kuerz unzeden, fir d'aller-éischte, fir natierlech den Accord vum der Fraktioun zu dësem eminent wichtege Projet ze ginn, awer och, fir zwou Remarken zum Projet an och zum Kontext vum Projet ze maachen.

Dat Éischt ass, dass eigentlech dat Reglement schonn den 20. Januar (veullez lire: de 17. Januar) vum nächste Joer wäert a Kraaft trieden. Dat ass also net méi éiweg laang. Mir stellen eis awer déi Fro, ob de Finanzsektor prett ass, fir déi ganz vill technesch Dispositiounen ëmzesetzen. An duerfir hate mer an der Finanzkommissioun gefrot, dass eng Kéier déi zoustänneg Institutioun, nämlech d'CSSF, eis géif de Point maache kommen, wou mer do dru sinn. Dat wäert an den nächste Woche geschéien, wou ech also ganz dankbar sinn, dass mer dann och eng Kéier kënnen héieren, wou mer hei genau dru sinn.

Déi zweet Remark, déi huet indirekt och mat dësem Projet ze dinn, deen erëm dem Finanzsektor a ganz besonnesch och de Banke wäert zousätzlech administrativ Contrainten operleëen. Dat ass awer elo e Punkt, deen ufänkt, wierklech Suergen ze maachen. Ech mengen, déi ganz Compliance am Finanzsektor fänkt un, Ausmoossen unzehuelen, déi ëmmer méi wäit ginn. Dës Regierung, dës Majoritéit huet sech eigentlech d'Simplification administrative op de Fändel geschriwwen. Et muss een allerdéngs elo wëssen, dass dee Projet, dee mer haut de Mëtteg stëmmen, an och nach aner Projete, déi mer wäerten an de nächste Woche stëmmen, trotzdem hei d'Reegewierk ganz besonnesch fir de Finanzsektor ëmmer méi grouss maachen.

An ech géif mer vläicht och erlaben, Här Finanzminister, vu dass mer elo Europawalen haten – et kënnt eng nei EU-Kommissioun; ech huelen un, dass och eng nei Majoritéit, wat dann awer hoffentlech vläicht och déi al Majoritéit ass, sech erëm wäert forméieren –, dorun ze appelléieren, awer dorobber hinzewierken, dass mer iergendwéi awer elo mol eng Kéier d'Brems aleëen, wat déi Iwwerreglementéierung betrëfft, déi net nëmmen dem Finanzsektor awer ëmmer méi Suerge mécht, mee och deene ville klengen a mëttleren Entrepreneuren an och all deenen Independanten, déi sech mat ëmmer méi Paperasserie administrative mussen erëmschloen. An duerfir mäin Appell och de Mëtten un Iech an un d'Kolleege vum der Regierung, dass mer, wann elo déi nächst Kommissioun an d'Amt trëtt, insistéieren, dass mer do vläicht e bësselche méi mollo wäerte maachen.

Dat gesot, nach eng Kéier den Accord vu menger Fraktioun zu dësem Projet an e grousser Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Mosar, fir Äre schrëftlechen a fir Äre mëndleche Rapport. An deen éischten ageschriwwene Riedner ass den Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

M. André Bauler (DP) | Jo, merci, Här President. Den Här Mosar huet am Detail dëse Projet virgestallt. An den Här Mosar wier net den Här Mosar, wann en net och eng Rei Remarken, Bedenken a Kriticke

formuléiert hätt. An en huet jo och do dem Här Minister elo eng Rei Messagë mat op de Wee ginn zu dësem Projet, engem Projet, dee jo d'Widerstandsfäegkeet vun eisem Finanzsektor soll stärken, jo, weider stärken, e Sektour, dee jo ëmmer méi d'Digitaliséierung notze muss. De Rapportier huet et gesot, dëst ass ëmsou méi wichteg an Zäiten – mir wëssen et alleguer –, wou Menacen, wéi grouss ugeluechte Cyberattacken, beschtméiglech virbereet, anticipéiert musse sinn.

Et geet och drëm, fir d'Harmoniséierung vun der spezifischer Reglementatioun an domat vun den Ufuerderungen an deem Beräich am Kader vum Bannemaart ze garantéieren. Dëst ass och ganz kloer am Interêt vun engem klengen Land wéi Lëtzebuerg, deem seng Ekonomie – mir wëssen et alleguer – ganz staark vum Finanzsektor, vun der Finanzplaz, geprägt ass, enger Place financière, déi eng Diversitéit u Services ubitt, jo, e reegelerchten Ekosystem an domat Investisseuren, jo, an och Konsumenten a Marchéen aus der ganzer Welt a Verbindung bréngt, se konnektéiert.

Mee un éischter Plaz steet awer virun allem de Schutz vun den Investisseuren an de Konsumenten an awer och den Datschutz. Hei geet et net nëmme ëm Resilienz, mee och ëm Vertrauen. Ech denken, Vertrauen, dat ass d'Schlësselwuert. Effektiv, d'Vetraue vun de Privatpersounen a vun den Entrepreneuren an d'Finanzinstituter muss weider gestärkt ginn, an dofir ass dësen Text esou wichteg, well en eeben d'Exigenzen a punkto Sécherheet vun den Informationstechnologien eropsetzt, fir eng héich Resilienz ze erreechen.

Jo, schlussendlech dierf een effektiv net aus den Ae verléieren, datt d'Ëmsetzung – den Här Mosar huet et gesot – vun der Reglementatioun an dësem Beräich och mat engem bedeeitende Käschtpunkt verbonnen ass, deen d'Finanzinstituter bewältege mussen.

Dat gesot, wëll ech just soen, datt fir de Rescht näischt méi ze soen ass vun eiser Säit aus, an ech géif dann am Numm vun eiser Fraktioun, der Fraktioun vun der Demokratescher Partei, den Accord ginn. Merci, Här President, fir Är Gedold.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Bauler. Dann ass et um Här Fayot.

M. Franz Fayot (LSAP) | Här President, léif Kolleegen, Här Minister, mat der fortschreidender Digitaliséierung vum Finanzsektor geet natierlech och d'Vulnerabilitéit par rapport zu Cyberattacken an d'Luucht. Dat geet vun esou spektakuläre Cyberattacken wéi d'vum nordkoreanesche Lazarus Group, dee mat enger Malware virun e puer Joer Bankomate vun enger indescher Bank iwwerall op der Welt ausgeraubt huet, iwwert de Klau vu Clientsdonnéeën bis hin zu Ransomwareattacken, wou Systemer lamgeluecht ginn, bis e Léisegeld bezuelt gëtt.

D'Cyberkriminalitéit gëtt ëmmer méi sophistiquéiert an dofir verlaangt d'Resilienz an d'Preventioun vun operationelle Risiken, dass mer eis hei en zolitte Kader ginn, änlech wéi mer dat no der Finanzkris vum 2008 an Europa gemaach hunn, wou mer déi finanziell a prudentiel Resilienz vun eisem Finanzsektor gestärkt hu mat der Union bancaire. An dofir begreisse mer dëst Gesetz.

Dass et néideg ass, dat weisen och nach rezent Beispiller wéi dat vun der Bank Santander, déi virun zwou Wochen, Enn Mee, attackéiert gouf, wou Donnéeën vu Milliounen Clienten an Dausende Mataarbechter vun engem Hackergrupp geklaut goufen. Concernéiert ware Clienten a Spuenien, awer och a Chile an an Uruguay.

En anert rezent Beispill vum November d'lescht Joer ass dat vun der chineesescher Bank ICBC, déi och bei eis hei zu Lëtzebuerg present ass, där hir amerikanesch Filial ugegraff gouf, wou u sech duerch dës Attack d'Bank eng Zäit laang keng Kompensatiounen méi konnt maachen op den Transaktiounen vun amerikanesche Staatsobligatiounen.

En anert Beispill, wat och interessant ass, ass dat vun ION Group. Dat ass eng englesch Softwareentreprise, déi am Januar 2023 cibléiert gouf an déi am Beräich vun Derivatgeschäften aktiv ass a wou en fait iwwert déi Entreprise méi wéi 40 Banken, Hedgefongen a Brokere während enger ganzer Zäit flaachlouchen, wat och weist, wat fir eng Verflechtung déi Digitaliséierung am Finanzsektor mat sech bréngt.

Et sinn also net just Banken oder Assurancen, déi hei viséiert sinn, mee et sinn eeben och Acteurs tiers, wéi zum Beispill Softwareentrepreneuren, déi deene Banken zouschaffen, déi vulnerabel sinn an déi hei mussen och geschützt ginn ënnert dësem Reglement.

Här President, dëst Gesetz, dat de sougenannten „DORA-Act“ ëmsetzt, ass déi richteg Äntwert op d'Gefore ronderëm Cyberattacken an aner Dysfunktionelementer vun engem ëmmer méi digitaliséierte Finanzsektor an der EU an natierlech och bei eis zu Lëtzebuerg, wat eis esou wichteg Finanzplaz wäert stärken.

Et ass awer och, wéi esou oft bei europäesche Gesetz, weegweisend fir aner Regiounen an der Welt, déi nach keen esou e Kader hunn. A mir sinn och net der Meinung, anescht wéi de Laurent Mosar, dass mer elo während deenen nächste fënnf Joer sollen e Stopp maache bei der Reglementatioun insgesamt, awer och insbesonnesch wat de Finanzsektor ugeet. De Finanzsektor evoluéiert, d'Digitaliséierung geet virun, an dofir wäert och sécher e Besoin bestoen, fir nach weider un där Reglementatioun do ze schaffen.

Jo, et soll ee Bürokratie do ofschafen, wou se kee Sënn mécht oder wou se ze vill ass, mee et soll ee ganz sécher elo net während fënnf Joer ophalen, sech de Kapp ze zerbriechen, wéi een dee Kader, déi Reglementatioun do, besser mécht.

Ofschlëssend géif ech och nach gären drop hiweisen, dass dat heiten nach mat enger weiderer europäescher Reform zesummenhängt, déi sech annouciéiert: där vun engem Kader fir den Accès zu finanziellen Daten, déi sech an déi europäesch Datschätzung afüügt. An dat ass an eisen Aen och ganz sécher eppes, wat mer als Land, als Lëtzebuerg, sollte wierklech ganz no verfolgegen a wou mer eis och am Kader vun eiser eegener Datschätzung, wou mer jo och verschidde spezifesch Secteure kucken – an dee vun de Finanzen mécht bei eis do och ganz sécher Sënn –, sollten abréngen an dat och ganz genoe sollen observéieren.

Dat gesot, ginn ech den Accord vun der LSAP zu dësem Gesetz. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Fayot. Dann ass et um Här Keup.

M. Fred Keup (ADR) | Merci, Här President. Am Numm vun der ADR-Fraktioun ginn ech hei d'Zoustëmmung.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Keup. Madamm Tanson.

Mme Sam Tanson (déi gréng) | Jo, merci, Här President. Ech denken, et ass scho ganz vill zu deem Projet gesot ginn, an ech limitéiere mech och just op den Accord. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Tanson. Här Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Keng Angscht, Dir musst net lafen. Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, den Digital Operational Resilience Act, also den DORA, wéi mer en haut scho virgestallt kruten, setzt jo u sech de Kader, e Kader ronderëm d'Cybersécherheet, an dat ab Januar 2025. An dat ass net vu Muttwëll, léif Kolleeginnen a Kolleegen. A virun allem ass et net vu Muttwëll, datt mer méi Transparenz am Beräich vu Fuite vun Donnéeën a vu Cyberattacke schafen, well an Zukunft mussen d'Banken hei zu Lëtzebuerg d'CSSF dann a Kenntnis setzen, wann eng Fuite de données war oder wann eng Cyberattack stattfint huet.

An dat fanne mir wichteg, well et Vertraue schafft. Et suert derfir, datt esou Saachen net ënnert den Teppech kënnen gekiert ginn, mee datt se behandelt musse ginn an datt wierklech dann och derfir gesuert gëtt, datt se opgeklärt ginn. A virun allem, wa mer vum Austausch vu Schwaachstelle schwätzen, ass dat fir eis e wichteg Schrëtt an déi richteg Richtung, well wann een alles ëmmer nëmme fir sech behält, da kënnen déi aner net aus de Feeler léiere respektiv aus de Best Practices léieren. An och grad do ass dat Deelen esou e wichteg Element, wat mer eebe begrëssen.

Wann een natierlech haut an enger Welt ënnerwee ass, déi virun allem och digital ëmmer méi onsécher ass, mat ëmmer méi Arnaquen. A jiddweree vun eis kennt et, déi SMSen, déi mer kréien, déi E-Maile, déi mer kréien, wou eis Bank virgespigelgt gëtt, wou een da gebiede gëtt, iergendwéi Donnéeën anzetippen, mam eenzegem Zil, eis u sech de Kont ze raumen, nämlech auszeraumen. Ma genau déi Attacke muss een an Zukunft nach vill méi genau am Bléck halen.

An dofir ass et esou wichteg, datt d'Banken och an deem Beräich déi néideg Kapazitéite schafen a virun allem dann och transparent mat der Opklärung dovunner ëmginn.

Mir hate virun enger gewëssener Zäit d'Gesetz iwwert d'kritesch Infrastrukturen zu Lëtzebuerg gestëmmt, wat och eng Transpositioun vun enger Direktiv war, genausou wéi hei. An do ass et drëm gaangen, wéi mer eisen Telekommunikationssektor resilient maachen. A ganz séier ass natierlech dann och kloer ginn, datt net nëmme de Kommunikationssektor zu Lëtzebuerg eng wichteg Roll spillt – mir haten haut nach eng Question orale zu den Telefonsnummere beim Staat; och dat ass kritesch Infrastruktur zu engem gewëssenen Deel –, mee et geet hei tatsächlech och drëm, datt mer dann och eis Banken, eise Finanzsektor resilient géint esou Attacken opstellen. An dat kann nëmme gutt sinn. An dat ass sécherlech net vu Muttwëll.

An dofir, Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, si mir Piraten fir all Schrëtt a Richtung méi Transparenz an Austausch am Kampf géint Cyberkriminalitéit. An domadder ginn ech den Accord vun de Piraten.

Ech soen Tech Merci.

M. Marc Goergen (Piraten) | Ganz gutt!

M. Ben Polidori (Piraten) | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Clement. Här Wagner.

M. David Wagner (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Mir ginn och eisen Accord zu dësem Projet de loi.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wagner.

Dann huet d'Regierung d'Wuert. Här Finanzminister.

Prise de position du Gouvernement

M. Gilles Roth, Ministre des Finances | Merci, Här President. An ech soen och der ganzer Chamber

Merci fir déi breet Zoustëmmung. De Rapporteur, den Här Mosar, huet virdu gesot, dat wier en techneschen Dossier. Jo, an der Ausféierung vun deenen eenzelne Bestëmmungen, déi an dem Gesetz virgesi sinn, mee et ass fir mech awer och e politeschen Dossier, well et muss een de richtegen Equiliber fannen op enger vun deene wichtigste Finanzplazen a virun allem dem zweetgréissten Investmenthub weltwäit, wat mir zu Lëtzebuerg sinn, zwëschen engersäits awer dem Schutz vun den Investisseuren, dem Schutz vun de Clientë vun enger Bank, an anerersäits, wat e mentionéiert huet, de Fraisen, déi domadder verbonne sinn.

Ech deelen dat, wat den Här Clement virdu gesot huet. Och eng Bank, och e Finanzopérateur muss heimadder, wann intern eppes schif gelaf ass, dat matdeelen. Dat muss gedeelt ginn. Dat kann net einfach bannendra bleiwen, well, wéi et an dem Exposé des motifs vun dem Gesetz drasteet, zwee Drëttel vun de Virfäll, déi sinn intern bei de Bankopérateuren an et ass nëmmen een Drëttel vun de Virfäll, dee vu bausse kënnt. An Dir hutt och gesinn, an deenen Explikatiounen, déi gi goufen, dass eigentlech déi Tendenz vun de Cyberattaque steigend ass mat iwwer 16 % iwwert dat leschte Joer.

Duerfir fannen ech, dass dat hei e richtegen Equiliber ass. A mech stéiert et awer hei net – dat soen ech, an do ginn ech dem Här Fayot Recht –, dass hei eng europäesch Reglementatioun kënnt. Well dat ass och am Interessi vun eiser Finanzplaz, well dann hu mer jo dat, wat mir ëmmer soen, de Level-Playingfield op Englesch, also dass jiddwereen deene selwechte Konditiounen ënnerläit. An dann d'Fraise fir en Opérateur, deen zu Lëtzebuerg operéiert, forcement sinn déi net méi an net manner héich wéi bei engem, deen op enger anerer Plaz ass.

Dir hutt dat mat Recht mentionéiert: Ass hei net eng Iwwerreglementéierung? Dir wësst, dass an dem Regierungsprogramm drasteet, mir musse jo déi europäesch Reglementatiounen ëmsetzen. Et gëtt der an den Europäesche Réit – an et si jo genuch fréier Ministeren hei, de Wirtschaftsminister –, déi soen, mir sollen net méi administrativ Chargé vun Europa dropluede wéi déi, déi absolutt néideg sinn. Mee wa mer e Reglement hunn, da setze mer dat ëm a mir maachen, wéi dat esou schéin heescht, kee Goldplating, dat heescht, mir setzen net nach zousätzlech Konditiounen hei zu Lëtzebuerg drop.

Ech wëll nach agoen op déi Fro vun de Sanktiounen. Den Här Mosar huet dat a sengem Rapport mentionéiert. Jo, hei kënne Strofen ausgeschwat gi bis zu fënnf Milliounen Euro. Déi kënnen déi eenzel Entitéit treffen, mee wann Der den Detail gekuckt hutt, kënne se och souguer déi Leit, déi an der Direktioun vun engem Opérateur drätsen, perséinlech, wa perséinlech Verfeelungen do wieren, treffen. An ech fannen, dass mer mat deene fënnf Milliounen Euro, déi mentionéiert goufen – dat mag vläicht deen een oder den aneren erschrecken, mee et ass och d'Explikatioun gi ginn –, awer hei an der Moyenne vun deenen aneren europäesche Memberstaate sinn. An duerfir fannen ech, dass dat e gudden Ausgläich ass.

Wéi ass et elo mat dem Ëmsetze vun där Reglementéierung? Jo, d'CSSF an anerersäits de Commissariat aux assurances, déi sinn dofir zoustänneg. Ech hunn zumindest d'Experienz, an Dir och, dass eis zwou Finanzopziichten, mat ganz weínege Ofstrécher, awer, mengen ech, eng relativ proaktiv Roll spillen an d'Finanzopérateure begleeden an deene Reglementatiounen, déi mussen ëmgesat ginn. Jo, dat ass elo nach, ech soe mol, eppes méi wéi en halleft Joer, well de 17. Januar 2025 muss jiddwereen heimadder am Aklang sinn. Ech wëll awer och drop hiweisen, dass

d'ABBL, also d'Bankevereenegung, och hir Memberen derbäi begleet, fir dass déi Ufuhrerungen, déi hei an deem Akt, an deem Reglement, an deem Gesetzesprojet virgesi sinn ..., dass déi hinnen Hëllefstellung leeschten.

Duerfir nach eng Kéier merci fir déi breet Zoustëmmung. Dat invitéiert och d'Regierung – ech wëll dat ganz kloer soen –, net nëmmen am Beräich vun dem Finanzsektor, mee virun allem am Beräich vun dem Finanzsektor, déi néideg Investissementer ze maachen am Sënn vun der Cybersécherheet. Well Dir wësst, wa mer hei ... Also, mir kënne kee Virfall ausschléissen, mee wa mer der ze vill hunn, da wäert dat och der Reputatioun vun eiser Finanzplaz schueden. An duerfir wäert d'Regierung déi Schrëtt an déi Moosnamen aleeden, fir dass och hei begleedend Investitiounen säitens der öffentlecher Hand kommen, fir dass Lëtzebuerg e séichert Land ass um Niveau vun der Cybersecuritéit, souwäit dat et eis erlaabt.

Ech soen Iech Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Minister. Domat wär dann d'Diskussioun zu deem Projet de loi ofgeschloss.

An da komme mer zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8291. Den Text steet am Document parlementaire 8291⁶.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8291 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass ...

Ech géing Iech et gär soen. Ech weess et zwar, mengen ech, wann ech Iech héieren hunn, mee et kënnt näischt op mäin Ecran.

(Interruption par M. Sven Clement)

Dofir géing ech de Generalsekretär bidden, dat schnell nach eng Kéier nofroen ze goen, well et ass normalerweis ofgeschéiert an eiser Regie, falls den Ecran eng Kéier net géing fonctionéieren. Dir musst elo e weínege Gedold hunn.

(Interruption)

Ech weess net, ob et elo spannend ass, mee ech hätt et gär richteg.

Voilà, merci! Dann ass d'Resultat vum Vott hei an deem Fall: 55 Jo-Stëmmen ... Nee, 60 Jo-Stëmmen bei 0 Abstentiounen a kenger Nee-Stëmm. Et ware fënnf Procuratiounen, dofir hat ech déi falsch Zeil erwëscht.

Also, d'Resultat ass: Jo: 60, Abstention: 0, an Non: 0. Domat ass dese Gesetzestext mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Christophe Hansen (par M. Laurent Mosar), Max Hengel, Mme Françoise Kemp, M. Marc Lies (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Marc Spautz, Charel Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Gusty Graas), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Fernand Etgen) et M. Gérard Schockmel;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Paulette Lenert (par M. Georges Engel);

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig;

MM. François Bausch, Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring;

MM. Sven Clement, Marc Goergen et Ben Polidori;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

13. 8273 – Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative à l'enregistrement des réunions des commissions, du Bureau et de la Conférence des Présidents

De leschte Punkt vum Ordre du jour – oder loosse mer lo mol soen de virleschte Punkt vum Ordre du jour, well no deem leschte Punkt stëmmen mer nach zwou Motiounen; dat heescht, wannegelift net duerno fortlafen! – vun haut ass den Änderungs-vorschlag vum Chambersreglement 8273 iwwert d'Opname vu Reunionen vun de Kommissiounen, dem Bureau an der Presidentekonferenz. D'Riedezäit ass och hei nom Basismodell festgeluecht. Et hu sech schon ageschriwwen: den Här Guy Arendt, den Här Mars Di Bartolomeo, d'Madamm Alexandra Schoos, d'Madamm Sam Tanson, den Här Sven Clement an den Här Marc Baum. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Änderungs-vorschlag vum Chambersreglement, déi honorabel Madamm Stéphanie Weydert. Madamm Weydert, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission du Règlement

Mme Stéphanie Weydert (CSV), rapportrice | Jo, merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Dokument 8273 gesäit vir, d'Chambersreglement ze completéieren, fir eng gängeg Praxis am Reglement vun der Chamber ze formaliséieren. Et geet nämlech ëm d'Ophuele vun de Kommissiounssätzungen, de Reunionen vum Bureau vun der Chamber souwéi och vun der Presidentekonferenz.

D'Presidentekonferenz huet dës Ännerung vum Chambersreglement ugefrot an an deem Kader och eng Nott bei der Cellule scientifique vun der Chamber an Opdrag ginn, fir déi bestoend Praxis vum Ophuele ze encadréieren.

Den Artikel 25 vum Chambersreglement iwwert d'Aarbechten an de Kommissiounen gëtt duerch d'Paragrafen 10, 11 an 12 completéiert. Dës gesi fir, datt d'Sätzungen, déi physisch oder iwwer Viseokonferenz stattfannen, opgeholl ginn, ausser d'Kommissioun hätt decidéiert, dass d'Diskussiounen zu engem Punkt à huis clos wieren. Am Fall vun enger Visiokonferenz gëtt souwuel am Toun an am Bild opgeholl.

Des Weidere gëtt festgeluecht, datt all d'Deputéiert aus der Chamber, awer och just d'Deputéiert, d'Opname kënne consultéieren goen, fir sech selwer eng Retranskriptioun vun den Debate fir hir eegen Zwecker ze erstellen. Dës Retranskriptioun dierf allerdéngs net öffentlech oder als Document faisant foi genotzt ginn. Am Fall vun esou enger Consultatioun ginn d'Deputéiert och iwwert d'Reegelen an